Ч. 88. Пятниця 5 мая (22) цьвітня 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма принимають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

З Ради державної. — Положене на Креті. — Марокко і Тунис. — Події в Росиї і російско-японьска війна.

Вчера перед полуднем відбуло ся перше засіданє палати по сьвятах. Президент палати подав до відомости димісию міністра зелізниць Віттека і іменоване шефа секциї Врби управителем тогож міністерства. По відчитаню внесень та інтерпеляций приступлено відтак до дискусиї над тарифою митовою. Звітник пос. Беркрайтер зазначив передовсім, що коли від 1 мая 1906 взглядно до кінця теперішних угод торговельних не будуть заключені нові угоди з Німеччиною, Італією, Бельґією, Росиєю, Болгариєю і Швайцариєю, то треба буде з великою некористию для всіх кругів економічних заключити провізоричні угоди на основі старої тарифи. Ухваленє тарифи митової єсть перворядною конечностию. Може бути, що в недалекім часі Австрия буде мусіла самостійно боронити своїх інтересів, але до того треба їй сильного парляменту. Хибкий був в послідних роках погляд, що треба боронити прав Австриї супротив Угорщини при помочи §. 14. Параґраф той то знаменита формулка, щоби віддати Австрию під диктатуру Угорщини. Тарифа покаже, чи парлямент здібний до роботи і до оборони інтересів Австриї супротив Угорщини. В тарифі не можна робити ніяких змін, лиш треба приняти єї цілу, о що бесідник просить.

Пос. Пешка доказував, що постанови ветеринарийні не відповідають потребам, і домагав ся, щоби під ніяким услівєм не заключувано угоди ветеринарийної з Росиєю і балканьскими державами, отже й з Сербією. Против тарифи промавляв посол Шратель і домагав ся підвисшеня мита на збіже, муку, овочі, худобу і мясо та щоби з надвишки мита утворено фонд забезпеченя на старість. По відповідях на інтерпеляциї закрито засіданє, а слідуюче назначено на нині.

По засіданю палати радила комісия буджетова над титулом „шкільництво промислове і торговельне“. Богато бесідників промавляло за удержавненем шкіл торговельних і промислових. Пос. Романчук поставив резолюцию в справі заведеня в школі для повитух у Львові викладів в рускій мові і в справі утвореня фахових курсів для робіт металюрґічних в школі промислу деревного в Коломиї. По промові міністра Гартля принято титул без зміни.

Здає ся, що держави европейскі постановили рішучо спротивити ся змаганям Кретийців. З Канеї доносять іменно, що консулї вислали до кретийского правительства ноту, в котрій домагають ся, щоби зі всіх публичних будинків усунено грецку хоругов і вивішено знову кретийску. Коли би того не зроблено, то зробить се межинародне войско, яке стоїть на Креті. З того самого жерела доносять, що анґлїйский кружляк „Венус“ повіз оногди 70 мужа межинародного войска з Канеї на Пірґо в провінциї Кісамо, щоби там змусити ворохобників випустити взятих до неволї жандармів.

Справа марокканьска погіршила ся знову дуже значно. Нема вже тепер сумніву, що Німеччина рішучо противна францускo-анґлїйскій угоді, бо німецкий посол в Танґері ґр. Таттенбах заявив кореспондентови бюра Райтера отверто, що німецка політика стремить до того, щоби завести в Марокку такий стан, який був перед згаданою угодою. Рівночасно же доносять, що французка місия у Феci робить малі поступи і що з Танґера виїхав до Фесу анґлїйский посол в тій виразній цїли, щоби після постанов угоди подати францускому правительству відповідну дипльоматичну поміч. Так отже розпочала ся тепер в Марокку поки що борба дипльоматична, в котрій султан стоїть по стороні Німеччини.

Зі справою марокканьскою зачинає вязати ся й справа тріполїтаньска. Недавно тому розійшла ся була чутка, що Франция одержала значні концесиї в Тріполісї. Француска праса тепер заперечує тому і каже, що тоту чутку пустили Німці умисно, щоби викликати роздор межи Францією а Італією. Німецка півурядо-

11)

Дещо про Марокко.

(За німецкими подорожниками З. Ґенте і дром Кампфмаєром — подав К. Вербин).

(Дальше).

Найбільшим в теперішну пору сьвятим, що став ним не задля свого роду або приналежности до якогось могучого братства а виключно лиш задля своїх особистих прикмет і лиш своїм власним заслугам завдячує свою повагу і вплив в народі, єсть Сі Ма ель Лінін бін Тодль бін ель Мамін. Єсть то вже старенький дідусь, котрий своєю побожностию і ученостию виробив собі таку славу, що єго радить ся навіть сам султан у важних справах. Вже Мулаї ель Гассан і єго всемогучий великий везир Бу Ахмед відзначали незвичайно сего дідуся, а теперішний султан принимав єго навіть кілька разів у себе як би якого короля. Єго вітчиною єсть оаза Шінґеті в краю Ат Адрар в західній Сагарі, положеним на яких 600 кільометрів далеко від побережа, отже там, де вже вплив султана удержують хиба що лиш вcілякі сьвятці. Так далеко не зайшов ще ніякий марокканьский султан зі своїм войском. Взагалі цілий той край, що лежить на полуднї від рога Нун на західнім побережу, єсть не лиш зовсім независимий але й зовсім незнаний. Край той не знають не лиш Европейці, але й навіть і самі Маври. Не диво длятого, що були вже авантурники, котрі хотїли тут поробити ся королями або легким способом нажити гроший.

До таких авантурників належав у вісімдесяти роках минувшого століття підприємчивий Анґлїєць Мекенці, котрі в імени якогось західно-африканьского Товариства, про котре доси ніхто не чував, осів тут на побережу і назвав єго рогом Джубі. Він зробив тут собі пристань, котра очевидно мала назвати ся портом Вікториї, розпаношив ся тут на добре, побудував собі палатку, купував від туземців ґуму і остаточно став великим богачем. Хто знає, може був би ще й проголосив ся анґлїйским віцекоролем, але султан Мулаї ель Гассан пригадав собі, що се богате побереже лежить також на далекім заході, отже правно до него належить, а хитрий Анґлїєць забрав єму єго підступом. З того прийшло до довгих переговорів, до котрих вмішало ся анґлїйске правительство і наконець мусїло Марокко відкупити се побереже від західно-африканьского Товариства за більше як міліон корон. То було в 1895 р. Згадане Товариство щезло без слїду, а памятка по нім остала ся лиш така, що побереже, зване давнїйше Рас Тарфая, має нинї на европейских картах назву Кап Джубі.

Для кольоніяльної полїтики европейских держав єсть то характеристичне, що насамперед вибирають ся деякі авантурники просто на грабіж та розбій в чужі заморскі краї, а відтак кличуть на поміч свої правительства, котрі відтак первістним розбоям надають правну форму. Згаданого товариства зовсім не було, крім того Мекенці і єго спільників, а мимо того Марокко мусїло тим пройдисьвітам заплатити величезну суму. Але хоч тоді Анґлїя признала Марокку власність на цілім побережу аж до рога Бойдор, то все-таки знайшов ся небавком другий Анґлїєць, котрий хотїв основати собі на сім побережу мале королївство. Але за пізно вибрав ся. Марокканці зловили єго і держали єго кілька лїт в неволї, аж остаточно анґлїйске правительство викупило єго за 135.000 пезетів (корон).

Се не відстрашило однак иньших авантурників. Насамперед появив ся якийсь австрийский підданий, Німець Ґайлінґ. Був то молодий мужчина, котрий явив ся насамперед в місті Моґадорі і представив ся тамошним консулям яко надзвичайний посол і міністер короля Патаґонії Ахілля II. Розуміє ся, що консулї не повірили тому, що десь на кінци полудневої Америки єсть якесь королївство, і Ґайлінґ щез. Але за кілька лїт явив ся він в Парижи і старав ся там затягнути позичку для свого королївства; він казав, що независиме племя Сус вибрало єго своїм королем і він тепер має там завести новий лад державний. В Парижи якось не дали тому віри і він не вдіяв нічо, так само як і кілька Анґлїйців по нїм, що хотїли також опанувати независиме марокканьске побереже. Послїдним наслїдником всїх тих авантурників був „цісар Сагари“ Жак Лєбоді, міліонер, син фабриканта цукру,

ва праса знов перечить тому рішучо і каже, що Німці не мають ніякої звязи з тріполітаньскою справою, котру порушив хиба той, для кого Марокко має найбільшу вагу.

Про якісь більші розрухи в Росиї не чувати і здає ся, що все закінчило ся на тих кількох кровавих подіях, про які ми вже доносили. Иншого рода грізний рух мав проявити ся на Поділю, але поки що не знаходимо потвердженя сеї чутки в заграничних ґазетах. Кажуть іменно, що в многих селах громади виступають против дворів в той спосіб, що намавляють службу до страйку або таки просто забирають на силу з двора; властителям не позістає нічого иншого як хиба лишати ціле своє майно на ласку божу і втікати до міста.

З Петербурга доносять, що цар покликав кавкаского ґубернатора ґр. Воронцова-Дашкова до ради державної і іменував его членом ради міністрів і комітету міністрів. Міністром справедливости іменований Макухін, дотеперішний помічник міністра. — Рівночасно з підписанєм указу о віротерпимости поручив цар телеґрафічно новому ґенерал-ґубернаторови в Москві Козлову, щоби з каплиць старовірів здоймив печатки і на доказ царского довіря позволив старовірам яко льояльним підданим відправляти без перешкоди богослуженя.

З поля війни нема майже зовсім ніяких вістий. Здає ся, що в рухах обох армій настала застоя і головно розходить ся тепер о то, щоби заповнити всякі браки, заким буде можна приступити до дальшої акциї. Мабуть найблизшою цілию японьскої офензиви буде Владивосток. Де знаходить ся тепер росийска фльота, також не знати; розійшла ся лиш чутка, що она поплила в сторону Филипиньских островів і там сполучила ся зількома новими кораблями, закупленими в полудневій Америці. В виду того мала би росийска фльота значну перевагу над японьскою.

Новинки.

Львів, дня 4-го мая 1905.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував надзвичайним професором археольоґії у львівскім унїверситетї дра Кароля Гадачка.

— **Є. Е. п. Президент висшого суду краєвого** др. Тхоржиницкий виїхав зі Львова на три тижднї. Заступство обіймив п. Віцепрезидент висшого суду краєвого др. Дилевский.

— **Конкурс на пляни руского академичного дому у Львові.** Комітет для будови руского дому академичного у Львові не уділив на предложене jury зложеного з пп. архітектів: ст. совітника С. Гавришкевича, дир. В. Нагірного, проф. І. Левиньского і інж. Юліяна Мудрака жадному з надісланих плянів першої нагороди; натомість нагородив трема рівними нагородами в висотї по 100 корон слідуючі пляни: „Данило“ пана Заремби Сторожака; „?“ п. Филемона Левицкого і „Молодцям“ п. Александра Лушпиньского. По нагороди, як також о зворот непреміованих плянів зволять інтересовані удати ся до канцеляриї Наукового товариства ім. Шевченка, ул. Чарнецкого ч. 26.

— **На католицкі місиї** уділив краєвий Видїл з призначеної соймом квоти: греко-кат. львівскій архідиецезиї 1000 К, а перемискій і станиславівскій диецезиї по 400 К.

— **Зміни в львівскій залозї.** Львівский ґаризон зменшив ся о один баталїон наслїдком того, що в четвер вибрав ся перший баталїон 15 п. піхоти до Мостів великих, де доси був стаціонований баталїон стрільців, перенесений тепер до Відня. По двох роках той баталїон поверне до Львова, а на его місце вирушить другий баталїон того полку.

— **Руский театр** під управою львівскої „Рускої Бесїди“ перебуває тепер в Тернополи, де дасть ще кілька представлень.

— **За скритоубийство.** У Відни відбула ся минувшого тиждня судова розправа против подружа Кляйнів, котрі в осени тамтого року убили та ограбили 70-лїтного рентнера Сикору, а відтак утекли до Парижа, де їх приловлено. По переведеній розправі засуджено Генрика Кляйна на 8 лїт тяжкої вязницї, а его жінку Франциску на кару смерти через повішене.

— **Нагла смерть.** В готели Централънім при ул. Кароля Людвика у Львові помер вчера о годинї 2-ій з полудня наглою смертию Збигн. Балицкий, 18-лїтний син бл. п. Йосифа Балицкого, старшого комісаря Намістництва. Небіжчик від довшого часу терпів на болї жолудка. Вчера, коли ті болї появили ся з більшою силою, Балицкий зажив рицинового олїю і відтак вскорі помер. Для розпізнаня причини смерти тїло відставлено до заведеня судової медицини.

— **Великий запис.** Звістний американьский міліонер Карнеджіе, жертвував третих 10 міліонів долярів на утворене емеритального фонду для професорів унїверситетів і середних шкіл в Спол. Державах і Канадї.

— **Учинок божевільного.** З Тринїдад в Кольорадо в Америцї доносять, що в місцевости Торрес в велику пятницю якийсь чоловік з великої побожности велїв розпяти себе на хрестї і так помер серед страшних мук. Він належав до „товариства каючих ся“, котрого члени поприсягли собі вести аж до смерти жите самовідреченя і серед завдаваних собі власних мук. Згаданий релїґійний фанатик зладив собі хрест, зовсім такий самий, про який пише ся в церковних книгах, а відтак велїв собі вложити на голову терневий вінець та прибити гвоздями свої руки і ноги до хреста. Прочі члени секти були при розпятю присутні. Коли їх співвіроісповідник висїв на хрестї, они били себе взаїмно різками аж до крови. Тому всему придивляла ся численна товпа....

— **Подорож шаха по Европі.** З Тегерану доносять, що перский шах виїздить дня 5-го с. м. з цїлим своїм двором через Росию до Відня, де має порадити ся лїкарів, котрі припишуть єму лїчене в однім з европейских місць купелевих. Імовірно упаде їх вибір на Мариенбад. Побут шаха в Европі потреває сим разом довше як звичайно, бо „король королїв“ наміряє відвідати всї більші европейскі двори.

— **Пригода на зелїзници** навоздушній лучила ся в горах Фурвіер коло Лїону у Франциї. В наслїдок зірваня линви скотив ся ваґон на долину. В ваґонї було повно подорожних. Від силь-

котрий таки направду хотів стати цїсарем Сагари і хотїв на полуднево-західнім побережу Марокка побудувати свою столицю, але родина єму в тім перешкодила, признавши его за чоловіка несповна розуму.

Всї тоті авантурники може би були й дійстно довели до чогось, як би були старали ся і уміли позискати собі тоту силу, яка дійстно верховодить в тих сторонах, де навіть султан і его правительство не мають ніякої власти. А тою силою суть, як вже сказано, тоті всїлякі сьвяті марокканьскі та всїлякі братства і тайні товариства релїґійні. В тих далеких сторонах на полудни Марокка явив ся тепер знову один такий сьвятий, якийсь Маєль Аінін з Шінґеті, котрий оснував товаристо релїґійне, котре помагає єму ширити свою власть в краю. Так отже попри власть султана в Маракешу і Фесї та попри власть шеріфів в Васанї, має найбільше значінє згаданий Маєль Аінін а до того треба ще дочислити і вплив претендента до марокканьского престола Бу Амара, котрий все ще веде війну з султаном.

Вже сего вистало би на доказ, що в Марокку настала тепер анархія, котрій европейскі держави ніби то змушені зробити конець. Франция, як звістно, в порозуміню з Анґлїєю була вже готова взяти ся до того дїла, але нараз стала їй Німеччина на перешкоді, котра станула по сторонї султана. Тоту анархію помагають ще більше ширити такі братства як Деркауа і Кадіріїн, з котрих перше єсть фанатичним ворогом християньства. Братство Кадіріїн, котрого основателем був якийсь Абдул Кадір ель Ґіляні, родом з північної Персиї, єсть тому важне, що оно має своїх приклонників в цїлім магометаньскім сьвітї і кажуть, що до него належить навіть турецкий султан.

Однакож могутнїйше як всї поодинокі сьвятцї, могутнїйше як шейх Ма ель Аінїн та братства Деркауа і Кадіріїн єсть васаньске братство Цугаміїн, бо оно стоїть під впливом васаньских шеріфів, котрі виводять свій рід просто від пророка Магоммеда і длятого уважають ся за найбільших сьвятих у всїх тих народів, що приняли коран або науку Магоммеда. Німецкий подорожник Ґенте, за котрим се переповідаємо, не без причини вказував на шеріфів; се мало бути вказівкою, якою дорогою має іти німецка полїтика в Марокку. Длячого же тепер Німеччина стала по сторонї султана — се покажуть мабуть пізнїйші події, але річ певна, що німецка полїтика не забуде використати і тут духовну власть в Марокку, єкоро опанує зовсім султана. Ґенте не може досить нахвалити ся теперішного шеріфа у Васанї, котрий так розумно з ним розмавляв і дав тим доказ, що видить і думає дальше як его чотири стіни.

Я — каже Ґенте — був би дуже радо розмавляв ще дальше, бо в сїм краю не зважають на час авдиенцийної візити. Але з високого зеленого мінарету недалекої мошеї роздав ся предовгий голос магометаньского духовника: „Аллагу акбару, гая ала ес салагі!“ (Бог найбільший, сходїть ся на молитву). То був зазив до моґребу, вечірної молитви, котрої не сьміє опустити ніякий магометанин. Муляї Алї встав і устиснув менї руку як би якому старому знакомому та й не забув додати, що єму дуже сподобала ся розмова про іслам та про братства і релїґійні товариства на Всході і на далекім Заходї. Мій товмач скористав тепер з нагоди і вельми урадований поцїлував сьвятого в ногу а за то дістав від него довгу бараку. Та й мого мохасні (проводиря або стежника), що як вірний пес стояв під дверми, закликали також до середини та й він став ся участником бараки.

Довгим рядом коритарів і подвір, де вже стояли невільники зі смолоскипами і ліхтарнями, вивели мене з палати. І знов прийшло ся менї іти попри велику мошею. *Я* ішов умисно поволи, щоби незначно а добре заглянути до середини. Із стелї звисали тут олїйні лямпи в чотирогранних склянних скринках і сьвітили ся темним сьвітлом. По серединї плескотів водограй, а береги его водойми, де вірні мили собі руки перед молитвою, були змочені і сьвітили ся при лямпах мов би якісь зеркала. На самій же серединї серед сумерку стояли рядом вірні на колїнах на пурпурово червоних прекрасних коврах. Всї враз як один то хиляли ся то підносили ся відповідно до того, як приказує молитва. Цїлу сьвятиню наповняв сильний голос сьпіву та гомонів ще довго за мною, коли я вже вийшов був із сауї і думав о принятю у великого шеріфа, котрого лиш дуже рідко може доступити якийсь християнин.

Жителї Марокка. — Теса, кріпость ворохобників.

Про Марокко пише і говорить ся тепер так богато, що не від річи буде познакомити ся тут докладнїйше з жителями сего краю, котрий може вже в недалекім часї відограє важну ролю в полїтицї держав европейских. Маври, Бербери, Кабілї і т. п. то все назви, з котрими нинї можна що дня стрітити ся в ґазетах, а однак поняте о них єсть в Европі взагалї досить не ясне. Отже хто суть Марокканцї? Такого народу нема; то лиш спільна назва державна для всїх жителїв марокканьскої держави, подібно як би хтось говорив о Австрийцях, жителях австрийскої монархії.

Найбільша часть жителїв Марокка то Бербери, найстарші жителї краю. Бербери то назва великого племени — подібно як в Европі Ґермани або Славяни — котре від найдавнїйших часів розсїло ся в цїлій північній Африцї. Бербери то племя хамітского походженя, споріднене зі стародавними Єгиптиянами і з нинїшними народами Сомалї, Ґалля і т. п. Они безперечно потомки тих Маврів або Мавретанів, що звістні ще з римских часів. Они дїлять ся нинї на кілька окремих народів, котрі ріжнять ся від

ного удару о стацийну запору потерпіло 17 людий тяжкі покаліченя.

† **Померли:** Мальвина Сивак, жена ад'юнкта судового в Сторожинци на Буковині, дня 1 с. м. в 25-ім році житя; — Віра, дочка Матильди і Евгения Яблоновских, дня 1 с. м. у Відни; — Атанас Мельник, господар в Воли Якубовій коло Дрогобича, дня 25 цьвітня.

Телеґрами.

Відень 4 мая. Нині рано відбула ся велика парада войскова в присутности Цісаря в честь перебуваючого тут саского короля.

Будапешт 4 мая. Нині відбуло ся формальне засіданє, на котрім уложено порядок дневний завтрішного засіданя, на котрім розпічне ся дискусия над адресою.

Будапешт 4 мая. Угорске бюро кореспонденцийне доносить, що в адресї мають бути зроблені дві зміни а іменно: в заголовку замість „Достойний Королю!“ мають бути ужиті слова „Ваше Ціс. і Кор. Величество“, а в підписї буде ужита стала т. зв. велика титулятура парляменту.

Петербург 4 мая. (Пет. Аґ. тел.) Ґенмайор ґр. Шувалов, котрий доси був приділений до міністерства справ внутрішних, іменований поліцмайстром Москви на місце ґен.-майора Волкова, котрий став ґубернатором Тавриди.

Льондон 4 мая. До „Times“ доносять з Танґеру, що справа марокканьско-альжерскої границї буде небавком у Фесї полагоджена. Признають загально, що тота справа належить виключно до Франциї і Марокка а управильненє єї лежить в загальнім інтересї.

Москва 4 мая. (Петерб. Аґ. тел.). Ревірový Алексієв, котрий вчера заатакований товпою сховав ся до якоїсь реставрациї, котру опісля товпа знищила, застрілив ся нині.

Чікаґо 4 мая (Бюро Райтера). Вчера прийшло знову до бурливих сцен межи страйкуючими візниками а працюючими. В декотрих улицях настав був формальний переполох. Чорні візники (мурини) стріляли в кількох случаях до товпи, котра атакувала походи страйкуючих. В многих підприємствах брак вугля, а тисячі тон поживи, котру внаслідок страйку не можна доставити до міста, псує ся на двірцї. Як зачувати, віднесли ся даючі роботу до ґубернатора з просьбою о прислане міліциї. Після доходженя поліциї убито доси 3 людий, а звиш сто зранено.

Господарство, промисел і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць** оповіщує: „Gazeta Lwowska“ з дня 1 мая с. р. оповіщує розписанє лїцитацийної продажи старих материялів в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові. — Оферти належить вносити найдальше до 12. години в полудне дня 15-го мая с. р. до висше згаданої ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові. — Услівя продажи подані в „Gazet-ї Lwowsk-ій“, а можна їх одержати також в бюрі для справ варстатових підписаної ц. к. Дирекциї.

Курс львівский.

Дня 3-го мая 1905.	Платять К с	Жадають К с
I. Акциї за штуку.		
Банку гінот. гал. по 200 зр. . . .	545·—	555·—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	—·—	260·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	584·—	594·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	—·—	320·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 5% преміов.	111·25	—·—
Банку гіпот 4½%	101·50	—·—
4½% листи застав. Банку краев.	101·70	1 2·40
4% листи застав. Банку краев. .	99·80	100·50
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 41½ лїт.	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 56 лїт.	99·80	100·50
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	99·80	100·50
Облїґи ком. Банку кр. 5% II. ем.	102·80	—·—
„ „ „ „ 4½% . .	101·50	102·20
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	99·30	100·—
Позичка краев. з 1873 р. по 6%	—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	99·90	100·60
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97·50	—·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	87·50	94·—
Австрийскі черв. хреста (Курс віденьский) . .	57·50	59·50
Угорскі черв. хреста (Курс віденьский) . .	38·—	39·80
Італїянь. черв. хр. 25 фр. (Курс віденьский) . .	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20 кор. (Курс віденьский) . .	65·—	69·—
Базилїка 10 кор. (Курс віденьский) . .	27·40	29·40
Joszif 4 кор. (Курс віденьский) . .	8·25	9·50
Сербскі табакові 10 фр. (Курс віденьский) . .	9·50	11·—
V. Монети.		
Дукат цісарский	11·24	11·40
Рубель паперовий	2·52	2·54
100 марок німецких	117·—	111.50
Доляр американьский	4·80	5·—

себе і мовою і звичаями. Головно розріжняємо в Марокку три великі громади Берберів: Амазірґи, значить ся „вільні“, независимі Бербери в північній части Марокка. Тут вздовж побережа знані они під назвою Ріфів, тих донедавна небезпечних морских розбишаків, котрі давнійше так дуже непокоїли побережа Середземного моря. Сама назва Ріфі (в множині) Руафа пішла від латиньскої назви „ріра“, що значить „побереже“, а що ані арабска, ані берберска не мають звука „п“, то із давного слова „ріра“ зробило ся Ріфі.

Тоті Бербери, що займають середину Марокка, звуть ся Шіллю; они жиють на полудне від міст Мекінес і Фес аж більше менше по ріки Ум-ер-Рабі і Тензіфіт. На полудни від сих жиють полудневі Бербери, котрі ще найчастійше задержали свій племінний характер. Дальше належать до них Кабілї в Альжериї і Тварекі в Сагарїта та жителї оази Сіва. Коли пізнійше впали до краю Араби, Бербери ставили їм зразу опір, але відтак мусїли піддати ся, приняли магометаньску віру і від тої пори нападали спільно з Арабами на сусїдні краї. Магометаньскі войска, що здобули були Ішпанію, складали ся по найбільшій части з берберских орд і здає ся, що то від них походять Баски в пірінейских горах, котрих походженя не можна було до недавна докладно вислїдити.

Другими жителями Марокка суть т. зв. Маври, потомки тих племен, що давнійше впали були до Ішпанії і там осїли, аж їх за короля Фердинанда і Ізебелї прогнано назад до Африки. Они перемішали ся в Ішпанії з кельтийскими, ґерманьскими та жидівскими племенами і так зробив ся з них окремий нарід, котрий в Ішпанії називано Морос або Маври, від котрої то назви пішло також слово „мурин“. Третим народом суть Шеріфи або правдиві Араби. Слово „шеріф“ (в множинї „шірфа“) значить по арабски „знатний“. З назвою шеріфа сполучає ся понятє всего високого, достойного сьвятого, взагалї всего, що для правовірного мосліма єсть ненарушиме. Шеріфи в Марокку то ніби дрібна і висока шляхта, так як Маври знов то більше каста войскова. Однак шеріфами називають ся не лиш поодинокі особи або роди, але й цїлі племена, котрі хоч і не виводять свій рід від самого пророка, але все-таки від якогось сьвятого.

Наконець суть ще в Марокку жиди. Звідки они тут взяли ся? Здає ся, що й они самі того докладно не знають. Они кажуть, що они зайшли сюди ще за римского цісаря Тита по збуреню Єрусалима; але може бути, що деякі ще давнійше зайшли сюди, бо звістно, що жиди за римских часів ще перед збуренєм Єрусалима розходили ся по сьвітї яко нарід торговельний, шукаючий всюди легкого зарібку. Значна часть, здаєсь, зайшла сюди рівночасно з Арабами, але найбільше зайшло їх сюди в тих часах, коли жидів гонено з Ішпанії. По містах жиє ся жидам несогірше, хоч они мусять тут мешкати в окремій части званій „меллах“. Коли жиють де по селах, то творять самі про себе окремі села. Магометани ненавидять жидів; але жиди як всюди так і тут уміють радити собі грішми. Они стоять під безпосередною опікою самого султана і називають ся „ахл ед дімма“ (люди з'обовязаня) а то длятого, що они обовязані за ту опіку платити султанови річний податок, а на случай потреби давати єму позичку розуміє ся на вічне невідданє. В декотрих містах як н. пр. в Танґері бувають жиди великі богачі і мають велике значінє і впливи.

(Дальше буде).

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).